

TAMMISTE ALGKOOL-KOGUKONNAKESKUSE ARHITEKTUURIVÕISTLUS

ŽÜRII PROTOKOLL

Žürii koosseis

Tori vallavolikogu esimees Jana Malõh
Tori vallaarhitekt Kristjan Kullerkan
kogukonna esindaja Kristo Kaukver
arhitekt Andres Ojari
arhitekt Inga Raukas
arhitekt Jaak Huimerind
arhitekt Xenia Sooniste

Ekspertid (hääleõiguseta)

Tammiste lasteaed-alkooli direktor Oksana Laanemets
Tartu ülikooli liikumislabori juhataja Merike Kull

Žürii sekretär (hääleõiguseta)

Elo Kiivet

Aeg ja koht

Tammiste lasteaed-alkool, 18.02.2022

Võistluse eesmärk

Arhitektuurvõistlus korraldatakse Tammiste algkool-kogukonnakeskuse parima ideekavandi väljaselgitamiseks. Võistluse eesmärk on leida lahendus nüüdisaegsele liikuma kutsuvale koolihoonele, atraktiivsele ja multifunktsionaalsele kogukonnakeskusele ning mitmekesisele välialale, mis täidaks areneva külakeskuse rolli. Võistlusala pindala on 64 000 ruutmeetrit ja uue hoone suuruseks umbes 3000 ruutmeetrit.

Tähtajaks 01.02.2022 esitati 7 tööd, mis kõik kvalifitseerusid

Hindamiskriteeriumid

- Sise- ja väliruumi funktsionaalsus, nutikus, loovus ning vastavus etteantud tingimustele ja ruumiprogrammile;
- Uue hoonestuse asendiplaaniline sidumine ümbritsevaga;
- Kavandatava hoone ja seda ümbritseva ala kontseptuaalse idee selgus ning arhitektuuri-lahenduse nüüdisaegsus ning omanäolisus;
- Majanduslikult otstarbeka ehitamise, energiatõhususe, konstruktsiooni ja materjalivaliku jm praktiliste eesmärkidega arvestamine.

Žürii otsus

Esimene koht/võitja 10 000 eurot	Rebane
Teine koht 8000 eurot	Puupung
Kolmas koht 6000 eurot	Tiigipargi
Ergutuspreemia 3000 eurot	Veebruar

Võitjate avalikustamine toimub 11. märtsil kl 11 Tammiste lasteaed-alkkooli saalis (Kellukese tee 5).

Järgnevalt on lisatud žürii hinnangud ideekavanditele ning soovitusel ja ettepanekud 1. koha saanud töö edasiseks projekteerimiseks.

Rebane

Võidutöö



Väga mõnus ja tavapärasest eristuv kontseptsioon. Sise- ja väliruum meeldivalt segatud, töös on palju õhku. Demokraatlik ja mitmekesine avalik ruum. Ümbritsevas kontekstis on sissepööratud ruum positiivne, loob kontrasti ümbritseva avarusega. Arhitektuursed mahud tunduvad veidi juhuslikud, nt kõrgused, samas annavad erineva kõrgusega mahud igast vaatesuunast eri perspektiive ja pakuvad põnevust. Valitud skeemi on tulevikus väga lihtsalt võimalik laiendada. Energiatõhusus pole kõige parem. Ruumisopid eri suundades lubavad organisierida ruumi mitmeti, pakkudes paindlikkust ja vaheldusrikkust. Sellise plaaniga hoone puhul muutub helikindlus eriti oluliseks. Palju väljapääse otse õue. Algkooli osa peaks olema võimalik vajadusel ka sulgeda, kuigi see läheb ideega vastuollu. Välialad hästi lahendatud see, et mäng pole akende all, vaid eraldi platsil. Siseatrium loob hoonele südame ja annab kompaktsuse. Mitmekesine ruum, kus maja paistab läbi, on lastele inspireeriv keskkond, justkui ilma kontrollita ja väga vaba. Hea ja töötav kontseptsioon, erilise iseloomuga maja, mis loob Tammistesse sooja südamega maamärgi.

Ekspertarvamus

Omapärane ruumide paigutus, lõõgastav siseõu, multifunktsionaalne õueala, aga võiks olla veelgi rikkalikum. Välibassein ei ole väikesetele lastele turvaline ja ehk võiks kolida siseruumi. Üldine ruum on õhuline ja läbipaistev, luues avatud meeleolu. Liikumisala ja kogukonna aia ühendamine vajab kaalumist.

Soovitused edasiseks projekteerimiseks

- Vaja saavutada energiatõhususe A-klass ja analüüsida klaasi- ja seinapindade proportsioone.
- Mõelda läbi variandid eri kasutusvaldkondade eraldamiseks/sulgemiseks vajadusel ja ruumiosade omavahelised suhted (üldalade sektsioonideks eraldamise võimalused – sulgemise ja turvalisuse huvides).

- Klassiruumides peab õppetöö ajal olema tagatud helikindlus, isegi, kui teistes hooneosades ja üldruumides toimub tegevus. Sama kehtib tehnoloogia- ja bändiruumile.
- Tehnilised ruumid on kavandatud riietusruumide kohale. Kavandada ruumide ventileerimine ilma torustike või seadmete katusele paigutamiseta.
- Söögisaal viia vastavusse õpilaste arvuga.
- HEV klassidele on vaja leida parem asukoht koolis koos teiste klassiruumidega.
- Sissepääsud raskesti eristatavad, artikuleerida arhitektuurselt paremini.
- Puudu staadioni abihoone, väliõppeklassid (lahendada nt analoogselt kogukonnakeskusega ehk räästaga luua kaetud ala) ja kogukonnaplats (kõvakatteline).
- Lahendamata eri vanuses lastele mänguväljakud (nt lasteaia ja kooli vaheline hoov võtta kasutusse) ja välialad põhjalikumalt läbi mõelda (maastikuarhitektiga koostöös). Bassein muuta ohutuks.
- Pöörata parkla 90kraadi (krundi idaserva), Kellukese tee äärde drop-off ala.

Puupung

II koht



Väga põhjalikult läbi mõeldud ja hea terviklik idee ja väliruum. Olemuselt veidi skemaatiline oma neljaks jaotatud mahuga, mistõttu osa ruume on funktsionaalselt küsitava lahendusega. Mahtudega mängimine loob mulje, et vorm dikteerib liialt sisu. Aatrium liiga sügav ja kitsas. Ringliiklus küll, aga üks külg on pime. Noortele eraldi sissepääs, aga kõigile läbikäidav ruum ei ole atraktiivne – vastuolu kogukonnakeskusega vajab lahendust. Raamatukogu täidab esindusfunktsiooni, aga praegu sisenemine läbi garderoobi, vajaks pigem eraldi sissepääsu. Jääb arusaamatuks, miks raamatukogu on kahekorruseline, vastuolu keskendumisala ja mürarikaste tsoonide vahel. Raamatukogu vajab üldse põhjalikumalt ümbertegemist. Rahunemise tuba ei peaks olema raamatukogus, vaid koolis. Klasside sügavus liiga suur, fassaadi vaja rohkem, et valgusnõuetele vastata. Köök ja söökla ning sauna ja riietusruumi plokk hästi lahendatud. Räästad pakuvad head varjestust päikese eest ja väliklasside ruumi. Väliruumis küsitavusi, nt loogilisi liikumisteid katkestavad murusaared. Parkla asukoht väga hea – ainuke töö, kus ei blokeeri hoonet tänavaruumist, vaid loob puhvri maantee poole. Efektne ronimisfassaad keeratud staadioni poole, kuigi võiks ehk olla nähtavam. Samas loob sinna juurde atraktiivsust, vähendab nn tagakülje efekti.

Ekspertarvamus

Detailid suure armastusega läbi mõeldud, hästi planeeritud logistika ja liiklus. Märkimist väärt Tori valla värvides õueala ja selle üliefektiivne funktsionaalsus. Ruumide ristkasutus praktiline, algkool saab tegutseda eraldi, armas siseõu ja kontseptsioon (puu vajab arenemiseks hoolt ja armastust). Liikumisvõimaluste loomisele on suurt rõhku pandud. Kogu maa-ala pakub erinevaid liikuma kutsuvaid väljakutseid tegevusteks ning ühiseks tegutsemiseks nii vahetundides kui vabal ajal, arvestatud on nii eri vanuste ja huvidega õpilaste, noorte kui peredega.

Tiigipargi

III koht



Kogukonnakeskusena intrigeeriv, aga jätab veidi anonüümse mulje, välimus ei viita koolile. Õueala töötab hästi, kooliplokk toimib iseseisvalt. Jalgrattaparklate rohkus muljetavaldav (eriti siseruumis). Funktsionaalselt toimiv lahendus, maja töötab isegi ilma administraatorita. Parkla blokeerib hoonet liialt. Tiik jõuline maastikuelement, aga teeb ärevaks, sest turvalisuse küsimus tekib kindlasti ka kogukonnal. Tiik on ideena tore, aga keeruline projekteerida, suur investeering ja kallis hallata (puhastus jms). 2. korrus ülepaisutatud. Mõeldud päikese liikumisele ja ruumide omavahelisele seosele. Lasteaialaste liikumine sööklasse läbi kooliruumide ei ole hea, ka on aula sidumine sööklale majasiseselt hea, aga lasteaiale ei ole mõnus. Söökla ei saa segada õppetööd. Ruumiskeem töötab moodsa gümnaasiumi keskkonnana (ürituste korraldamine jms), sobib ka kogukonnakeskuseks, aga mitte lasteaiale. Koridor pime, ainult üks ots vaatab õue, katusekaen ei päästa – algkooli mänguruum on oluline ja vajab suuremat tähelepanu. Huvitavad katuseterrassid. Hoone on korrektne ja turvaline, kuid mitte silmapaistev.

Ekspertarvamus

Lihtne ja kompaktne hoone, suur parkla, sh jalgratastele, multifunktsionaalne õueala soodustab sõbrunemist loodusega. Tiik ei ole turvaline väikestele lastele. Liikuma kutsub tervet krunti läbiv terviserada. Algkooli vahetus läheduses on mänguväljakud ja kavandatud on eri vanustele mõeldes liikumisalasid. Tiik on küll atraktiivne, kuid tekitab täiendava järelvalve tagamise vajaduse, mis võib piirata laste (eriti väiksemate) vabalt liikumise võimalusi.

Veebruar

Ergutuspreemia



Huvitav, omapärase tunnetusega ja veidi jaapanlikult minimalistlik töö. Palju avarust ja ruumi (liiga palju?), hoone osade vahel distants väga pikk, proportsioonid kummalised ja sisehoov liiga suur. Kuna ala on tuultele avatud, siis kasutus võib olla ebamugav. Palju õueala, palju välisperimeetrit tekitab ökonoomsuse küsimuse. Funktsionaalselt toimiv, aga ristikasutust ei võimalda. Samas teistmoodi ja julge – sunnib minema välja, kasutama õue ühest ruumist teise liikumisel. Kooliosa ei veena, vahetunniruum liiga kitsas, ei ole mängu- ega lapsesõbralik. Pole algkool, vaid pigem ülikooli kampus. Aula igapäevaselt pigem suunatudkogukonnale (proovid, sündmused jms), mitte koolile. Äge ruum, õu kui skulptuur – fotogeeniline lahendus. Ainult kogukonnakeskusena töötaks hästi. Fookus keskpunktile, ümbrus läbi lahendamata ja vaba aja mõttes pole hoone ümber midagi teha. Vastuoluline töö – funktsionaalsus ehk mänguväljakud, värv jms rikuks üldkontseptsiooni ja arhitektuuri.

Ekspertarvamus

Hoone eraldatud osadeks ja ristikasutus keeruline, õueala võiks olla rikkalikum. Lähteülesandes toodud elemendid on kirjeldatud, kuid omavahelist sünergiat võiks ehk enam olla.

Drumlin



Mõte on iseenesest tore ja maastikuline lähenemine tunnustamisväärtne, aga vajab rohkem ruumi ja suuremat rahvahulka, Tammiste konteksti see ei sobi. Töö on mastaabist väljas, eriti kui võrrelda Tammiste küla rahvaarvu ja staadioni tribüünide suurus. Kogu tähelepanu on staadionil ja kool koos kogukonnakeskusega jääb tahaplaanile, sh asendiplaanil. Potentsiaali ei ole kasutatud, vabaduse asemel on valitud range geomeetria, mis välistab sisselõikeid, mängud tasapindade ja katusega, otsepääsud õue jms. Valgustusnõuete täitmine sellise hoone puhul kahtlane – katuseakendest ei piisa ning tervisekaitse selliseid klassiruumi ei luba. Sissepääs ebaõnnestunud ja jääb nähtamatuks. Puudub ühendus lasteaiaga. Tugevama plaanilahendusega ja parema funktsionaalsusega oleks töö väärt ergutuspreemiat, aga praegusel kujul lähteülesandele ei vasta.

Ekspertarvamus

Ebatavaline disain ja mäekujuline kujundus, ei saa arugi, et tegu algkooli ja kogukonnakeskusega. Puudub ühendus lasteaiaga. Õueala funktsionaalsus nullilähedane, kogukonnakeskus ja staadion on eraldiseisvad objektid. Staadion sobib olümpiamängudeks. Maastikuvormidega mängimine loob põneva väliruumi, samas jääb esitatud kavandi põhjal silma eelkõige rõhuasetus staadionile ja pealtvaatajatele ja selle varju jääb vaba aja aktiivse veetmise võimalused ja õuevahetundide mitmekesised liikumislahendused.

Taru



Ruumiplaan täitsa hea, eriti õnnestunud saunaplokk. Ära ei eksi, sest galerii tüüpi hoone. Liiga palju rõhku monumentaalsusel ja välisel vormil. Väliavad pole lahendatud ega hoonega seotud. Avalik ala blokeeritud parklaga, mille kõrval on lage tühjus ja alles siis maja. Nii on identiteediks parkla ja suburbia võimendamine. Kõik populaarsed ja vaatamängulised funktsioonid peidetud krundi tahaossa, nt skatepargi kasutajad vajavad publikut ja kolivad ilmselt pigem sisehoovi. Puudub ühendus lasteaiaga. Tehnoloogiakabinet viidud 2. korrusele ja trepist kõige kaugemale. Saali vaatavad 2. korrusel, aga puudub nähtavus. Formalistlik ja veidi tüüpprojekti muljet jättev – see võiks olla ükskõik kus kohas, ei teki sidet kohaga ega loo emotsiooni. Hoone ei anna aimu selle funktsioonidest, puudub algkooli iseloom ja mõõtkavalt sobiv lahendus (väikeste inimeste skaala), kõik on liialt võimendatud. Trepistik hea, samuti noortele eraldi sissepääsu loomine.

Ekspertarvamus

Kompaktne hoone suure parklaga, aga õueala funktsionaalsus on tagasihoidlik. Puudub ühendus lasteaiaga. Väliruumis on palju on jäetud ruumi haljasaladeks, sellest tulenevalt on kavandis vähem esile toodud erinevaid liikuma kutsuva iseloomuga ja funktsiooniga alasid. Päikeselised välitunnivõimalused sisehoovis on õuesõpet toetavad.

Tre



Lihtne mõte, aga liiga robustne lahendus ja arhitektuur läinud vormi ohvriks. Muutmine keeruline ilma ideed kaotamata. Ruumiprogramm on nõrgalt lahendatud. Koridorid kitsad ja monofunktsionaalsed. Keskkel liiga pime, sügav ruum, väikesed väljavaated (veidi nagu kabel), külm üldmulje.. Väliruumis piisavalt avarust ja ei ole täis tuubitud, võimalik kasvada ja arendada. Lasteaiaga ühendus hea. Plaan läbi mõtlemata ja liiga kammitsetud. Puudub mõnus vahetunni- ja jooksuruum, sobib pigem gümnaasiumile. Kontrollitud ja veidi ahistav keskkond. Puudub algkooli kodusus, kokkusaamiskoht. Kogu lahendus liialt tehniline ja mehhaaniline.

Ekspertarvamus

Häid sportimisvõimalusi pakkuv õueala, maja teenindamine on läbimõeldud, aga algklasside mänguväljak võiks olla funktsionaalsem. Liikuma kutsuvad tsoonid vanematele ja noorematele õpilastele on läbimõeldud ja asuvad sobivates asukohtades. Tsoonides on mitmed harrastusvõimalused koos, mis loovad mõnusa liikumisruumi, kus on hea ka omavahel suhelda, olla nähtavad. See toetab sotsialiseerumist ja väljakute aktiivsemat kasutamist vabal ajal. Ruumi on jäetud ka lisamõtete realiseerimiseks. Mänguplatsid algkooli ümber annavad märku, et lapsed on sinna oodatud ja seal on mängurõõmu.